

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Tsiiviilasjad](#) > [Tõendite Kogumine](#) > Northern Ireland

Tõendite kogumine

Põhja-Iirimaa

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Tõendamiskohustus

1.1 Millised on tõendamiskohustust reguleerivad normid?

Üldiselt lasub tõendamiskohustus poolel, kes soovib konkreetsele asjaolule tugineda. Hageja (Põhja-Iirimaa „the plaintiff“) peab tõendama nõude aluseks olevaid asjaolusid ja kostja peab tõendama neid asjaolusid, millele ta soovib tugineda oma vastuses.

1.2 Kas on olemas normid, mille alusel on teatavad asjaolud tõendamiskohustusest vabastatud? Millistel juhtudel? Kas tõenditega on võimalik konkreetne õiguslik eeldus ümber lükata?

Asjaolud võivad olla tõendamiskohustusest vabastatud seaduse või poolte vahel eelnevalt sõlmitud lepingu alusel. Lisaks võib kohus teatavaid asjaolusid, näiteks üldtuntud asjaolusid arvesse võtta, ilma et neid oleks vaja tõendada. Mõnda eeldust peetakse ümberlükkamatuks, näiteks kui nii on seaduses sätestatud, ja teisi, näiteks eeldust, et isik on vaimselt terve, võib ümber lükata.

1.3 Kui veendunud peab kohus asjaolus olema, et oma otsus sellele asjaolule rajada?

Kohus peab olema asjaolus veendunud tõenäosuste kaalumise põhjal, st et see on vähemalt 51% tõenäosusega tõene ja 49% tõenäosusega mitte. Kui asjaolu on tõenäosuste kaalumise alusel tõendatud, arvatakse see tuvastatuks.

2 Tõendite kogumine

2.1 Kas tõendite kogumiseks on alati nõutav poole taotlus või võib kohtunik teatavates olukordades koguda tõendeid ka omal algatusel?

Kohtunik ei või üldjuhul nõuda tunnistaja osalemist, välja arvatud piiratud asjaoludel, kuid ta võib tunnistaja kohtusse kutsuda ja juba kutsutud tunnistaja tagasi kutsuda. Põhja-Iirimaa kohtumenetlust reguleerivate normide kohaselt on kohtul õigus kohustada mis tahes isikut menetluses osalema ja dokumenti esitama.

2.2 Millised on järgmised sammud, kui poole taotlus tõendite kogumiseks rahuldatakse?

Kui poolel on lubatud – tavaliselt oma advokaadi kaudu – kutsuda konkreetne tunnistaja ütlusi andma, küsitleb tunnistajat poole enda advokaat (need on nn peamised ütlused) ja seejärel riskküsitleb tunnistajat teise poole advokaat. Kohtunik võib tunnistajale küsimusi esitada ja kutsub advokaate üles küsimuste vastuste kohta soovi korral täpsustavaid küsimusi esitama.

2.3 Millistel juhtudel võib kohus tagasi lükata poole taotluse koguda tõendeid?

Teatavatel juhtudel, näiteks kui tunnistaja peab osalema kinnisel kohtuistungil, tuleb enne tunnistaja ametlikku kohalekutsumist taotleda kohtu luba. Muudel juhtudel ei saa kohus reguleerida seda, milliseid tunnistajaid ütlusi

andma kutsutakse, kuigi ta võib määrata rahalisi karistusi pooltele, kes kutsuvad ütlusi andma mittevajalikke tunnistajaid.

2.4 Millised on tõendamise eri viisid?

Peamine tõendamisviis on ütluste andmine. Kasutada võib ka kirjalikke ütlusi, näiteks eksperdiarvamusi, ja dokumentaalseid tõendeid, näiteks maakaarte.

2.5 Millised on tunnistaja ütlustega tõendamise meetodid ja kas need erinevad meetoditest, mida kasutatakse eksperdi arvamusega tõendamisel? Millised on kirjalike tõendite esitamise ja ekspertiisiaruande/eksperdiarvamuse kohta kehtivad nõuded?

Peamine tõendamismeetod on tõendamine poolte ja nende tunnistajate ütlustega. Ekspertide, näiteks arstide ja inseneride ütlused võib kokkuleppel võtta kirjalikust arvamusest. Seejärel võib tunnistajat küsitleda konkreetsete asjaolude kohta. Põhja-lirimaa kohtumenetluse normide kohaselt on ütlusi anda võivate ekspertide arv piiratud kahe meditsiiniekspertiisi ja ühe muu ekspertiga, välja arvatud juhul, kui kohus annab loa kutsuda rohkem eksperte.

Tõendina võib kasutada ka maakaarte ja dokumente ning nende autentsust tuleb tõestada kohut rahuldaval viisil. Lisaks võib kohus soovida minna sündmuskohale või vaadelda tegelikku eset, kui ta leiab, et sellel on teatav tõendusjõud.

2.6 Kas mõni tõendamisviis on teistest suurema tõendusjõuga?

See, millist kaalu konkreetsele tõendile omistada, on alati kohtu otsustada.

2.7 Kas teatavate asjaolude tõendamiseks on kohustuslikud kindlad tõendamisviisid?

Eeldatakse, et asjaolusid tõendatakse suuliselt ja avalikul kohtuistungil.

2.8 Kas seadus kohustab tunnistajaid ütlusi andma?

Pädev tunnistaja, kes on kutsutud ütlusi andma, on kohustatud kohtuistungile ilmuma ja selle tegemata jätmise on lugupidamatuse väljendamine kohtu vastu.

2.9 Millistel juhtudel võivad nad keelduda ütluste andmisest?

Pool võib tugineda privileegile, mis vabastab ta ütluste andmisest kutsetegevuse tõttu, enda või oma abikaasa vastu ütluste andmise vältimiseks, avaliku huvi tõttu ja õigusemõistmise huvides. Seadusega on tagatud ka muud liiki privileegid, nt diplomaatiline privileeg. Samuti kehtib kaalutusõigusel põhinev privileeg näiteks konfidentsiaalse teabega seoses.

2.10 Kas isikut, kes keeldub tunnistamast, võib karistada või sundida ütlusi andma?

Jah. Kui tunnistaja jätab hoolimata nõuetekohaselt kätte toimetatud kohtukutsest kohtusse ilmumata, oleks ta süüdi kohtu vastu lugupidamatuse väljendamises. Kohtunik võib selle eest määrata rahatrahvi või vangistuse ja nõuda tunnistajalt lugupidamatuse heastamist kohtusse ilmumise ja ütluste andmisega.

2.11 Kas on isikuid, keda ei saa tunnistajana üle kuulata?

Ütluste andmise üldkriteerium on teovõime olemasolu. Isikut peetakse üldiselt võimeliseks ütlusi andma, välja arvatud juhul, kui ta ei suuda lapsea või näiteks vaimuhaiguse tõttu mõista vandega kaasnevat kohustust, kui ta on kohtuasjas kohtunik või saab tugineda privileegile.

2.12 Milline on kohtuniku ja poolte roll tunnistaja ülekuulamisel? Millistel tingimustel võib tunnistaja üle kuulata videokonverentsi vahendusel või muude tehniliste vahendite abil?

Poolte (keda tavaliselt esindavad advokaadid, kuigi ennast on võimalik ka ise esindada) ülesanne on esitada kohtule tõendid ja tõendada oma väiteid tõenäosuste kaalumise alusel. Kohtunik peab tagama, et tunnistajate

ülekuulamine on õiglane, seaduslik ja asjakohane. Kohtunik võib tunnistajaid ise küsitleda, kuid lubab poolte advokaatidel tunnistaja antud vastuste kohta täpsustavaid küsimusi esitada.

Nüüd kasutatakse eksperdiarvamuse esitamise hõlbustamiseks vähesel määral (nt Belfasti kõrges kohtus) videoühendust või Skype'i, kui eksperdil on keeruline mõnest teisest jurisdiktsioonist kohale tulla.

3 Tõendite hindamine

3.1 Kas asjaolu, et pool on saanud tõendid ebaseaduslikul teel, seab kohtule otsuse tegemisel piiranguid?

Kohtul ei ole üldist kaalutusõigust välistada ebaõiglaselt saadud tõendid. Tõendeid võib välistada üksnes juhul, kui selleks on seaduslik alus või kui need kustutatakse protokollist, sest need on skandaalsed või kujutavad endast menetluse kuritarvitamist.

3.2 Kas minu kui poole antud seletusi võetakse tõendina arvesse?

Jah, kohtuasja pooled võivad enda nimel ütlusi anda.

Seotud lingid

[Põhja-Iirimaa kohtuamet](#)

■ Viimati uuendatud: 09/09/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.